Framhald frá 4. síðu

en-nåle. Artikelskrivning. Oversættelser. De indsamlede dyr opsat og sendt til samlingerne på Føroya Nátturugripasavn, hvor de nu kan ses.

Men hvad er det for noget med cikadetissemænd? Mange af cikadearterne ligner hinanden så meget, at det er nødvendigt, forsigtigt at lirke deres parringsorganer ud, ca. en halv til to millimeter store, og så sætte dem under mikroskop, til stor forstørrelse og se artsforskellighederne på denne måde.

Og hvilken verden, der åbenbarer sig... fantastiske organer med stammer, sidegrene, smågrene, spidser, kløfter og stråler, alt forskellig fra art til art. Og så er det, at man pludselig føler at verden har været uretfærdig imod een! Cikaderne så veludstyrede til livets vigtige øjeblikke, som »kronhjortegevirer«. Hvorfor skal menneskene så være udstyret så slapt og ringe? Ak ja.

Lars Trolle har stor erfaring i disse vitale sager. Han har en samling på over 2000 specialpræparerede parringsorganer fra cikader. Der er ikke mange, der har sådan et antal...

Frimærkerne

Kunstneren Astrid Andreasen og Postverk Føroya blev interesserede i cikaderne, deres form, udseende, farver og liv. Cikaderne var oplagte motiver til frimærker. Lars Trolle tegnede skitser og sendte fundne dyr afsted. Astrid Andreasen tegnede og malede. Frem kom de smukke dyr. De ser på de nyudgivne frimærker. Nu kan man overalt, hvor man samler på Færøernes frimærker se, at cikader ikke kun er noget man møder sydpå på rejser. På Færøerne er der millioner. Deres sang kan ikke høres. Men de kan ses i deres spring i jeres smukke plante- og blomsterverden, under skotsk timians- og høets duft...

Artiklen i Fróðskaparrit

De kan læse om alle cikadearterne, fundene og deres udbredelse på kort, ialt tretten arter. Ny viden om Færøernes unikke natur, og med artiklen en udvidelse af den viden om det mangesidige liv, I har på Færøerne. Der er også tegninger af parringsprganerne. Se dem hvis De vover det!

En tak skal der lyde...

Vi har under de to indsamlingsperioder mødt så megen nysgerrighed, venlighed og gæstfrihed over alt. Hjertelig tak for det.

Dr. scient Jóhannes Jóhansen, Dr. scient Dorete Bloch, kunstneren Astrid Andreasen, Havgrim Gaasedal, Føroya Náttúrugripasavn takkes for uvurderlig støtte under arbejdet.

Hvis De i de kommende år, frem imod år 2000, visse somre ser mennesker kravle gennem landskabet med underlige sugesnabler for ansigtet, eller svinge vildt med fangstnet, så er det blot cikadefangerne, der er ude på at komplettere cikadefundene og nyde jeres enestående natur.

For der er stadig, for nysgerrige sjæle, ny natur at finde på Færøerne.

Med venlig hilsen og tak...

Birgitta Eriksson,
Per Ketil,
Lars Trolle.

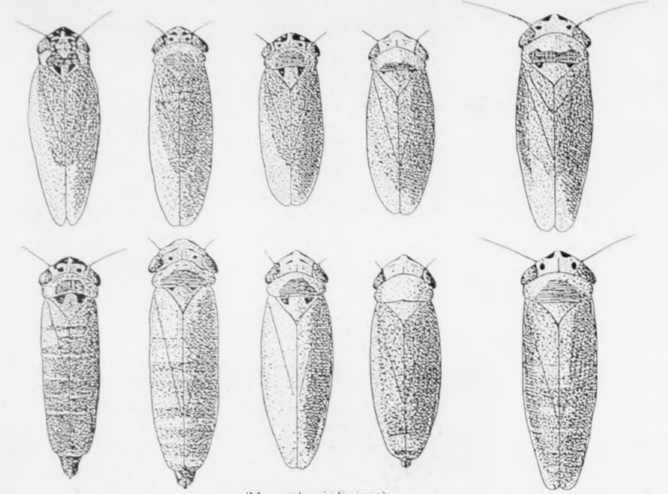

(Macosteles ossiannilssoni) han (øverst) og hun

(Macrosteles laevis) han (øverst) og hun

(Macrosteles viridigriseus) han (øverst) og hun

"Mykines-cikade" (Macrosteles alpinus) han (øverst) og hun

(Cicadula quadrinotata) han (øverst) og hun

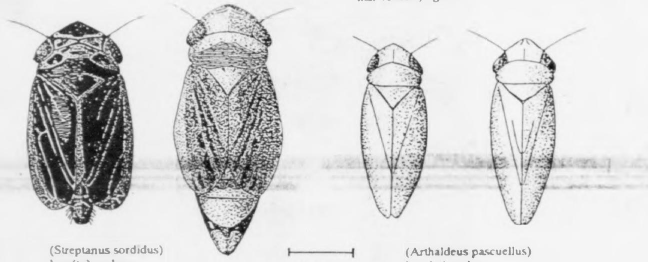

(Streptanus sordidus) han (tv) og hun

1 mm.

(Arthaldeus pascuellus) han (tv) og hun

StÍF-Neistin 1. deild

HSF sigur, at tveir feilir eru komnir í skránna, vit prentaðu í blaðnum í gjár. Á Skála í dag stendur dystur at verða millum KÍF og Neistan 1. deild menn. Heimaliðið skal ikki vera KÍF, men StÍF. Dysturin verður kl. 16.00 og dómarar eru Uni Hansen og Trygvi Mortensen hjá NSI.

Mikukvøldið 8. februar stendur dystur at verða kl. 18.30 millum 3. deild hjá VÍF og Kyndli. Feløgini eru røtt, men talan er um 2. deildarliðini og ikki 3. deild, verður sagt frá HSF.

Formaðurin í ES varð steðgaður við kassan

Nýggi formaðurin í europeiska samveldinum, Jacques Santer, er ikki so væl kendur í Luksemburg. Hann hevur bert sitið eina viku í formansstólinum.

Fyrr í hesi vikuni vildi hann vísa sítt andlit fyri flestu starvsfólkunum í stóra ES-bygninginum í Luksemburg. Tá hann á middegi skuldi fáa sær eina máltíð í matstovuni í bygninginum, varð hann biðin at vísa samleikaprógv í sambandi við avsláttur sum starvsfólk.

Jacques Santer hevði onki prógv uppi á sær, men fekk kortini avsláttur sum starvsfólk. Kvinnan við diskin bleiv ikki sørt reyð í andlitinum, tá eitt annað starvsfólk kom yvir og segði, at Santer var nýggi stjórin hjá teimum.

Søla av
Reklamulutum

ABELIT
reklama

Bryggjubakki 2
Tlf: 11 41

Viðmerkingar

Tað skal annað til enn at siga »skál« og drekka sjampanju við dønum

Magnussen kann sleikja sær um munnin, sum tann sigrandi, meðan Ingeborg Vinther og Oli Jacobsen veruliga eiga at umhugsa sína støðu. – Kostnaðarlítil uppruddingi, uttan kanningar, løgfrøðiligar frágreiðingar og útpíningar, eigur at verða gjørd

Tað vísir seg, tá persónar koma á ting ella í landsstýri, fer endamálið úr eygsjón, fúnar spakuliga, og fáa teir ábyrgd í samgongu, »hevur onkur annar skuldina« av tí skeiva teir gera, ella bráðtagna teir.

Uppruddingarhugurin hjá politikarum okkara er oftast aðrastaðni, enn har hann náttúrliga átti at verið. Veruligt kostnaðarlítið uppruddingararbeiði kann gerast uttan nevndir, kanningar, løgfrøðiligar frágreiðingar og uttan at skapa illtankar.

Verkamannaflokkurin fekk dyggiliga undirtøku til løgtingsvalið á grundarlagnum, at vitleysa stóra almenna umsitingin skuldi skerjast, og hundraðtals arbeiðspláss skuldu fáast til vega í framleiðsluni.

Hópur av almennum størvum – eingi í framleiðsluni

Tað øvugta hendi. M.a. ALS-bragdið, at býta hesa fyritøku, sum hevur flest fólk »í arbeiði«, í trý, leiga nýggj skrivstovuhøli við fleiri fermetrum. – Nú ræður um at fylla fólk inn á hesar fermetrarnar.

At Magnussen kann sleikja sær um munnin, sum tann sigrandi, átti at fingið bæði Ingeborg Vinther og Óla Jacobsen at hugsa seg um. – Tað tænir teimum til lítlan heiður, tann ótamda almenna umsitingin, hetta gjalda arbeiðsfólkið og sjófólkið dýrt fyri.

»Beredskabsstyrelsen« vil nú hava sett eitt, helst fleiri fólk, fyri at halda nøkrum embætis- og starvsfólkum á lívi á almenna økinum. – Ber hetta til!

At kommunurnar verða húðflettar í fjølmiðlunum av »Beredskabsstyrelsen«, helst við hjálp frá føroyskum embætismonnum, áðrenn kommunurnar yvirhøvur hava fingið hesa frágreiðingina, sýnir skilið. – Lat meg í hesum viðfangi leggja afturat, at Sløkkiliðið í Klaksvík lýkur treytirnar, og liggur hægri enn ein kann krevja av einum øki við sløkum 6.000 borgarum, sum eru í Norðoyggjum.

Landsstýrið einki mætari enn danska stjórnin

Tað, at danir ikki vilja gera føroyska fólkinum til vildar, við eini einmæltari løgtingssamtykt viðvíkjandi »bankamálinum«, sigur alt um virðingina danir hava fyri føroysku tjóðini.

Hóast tað, viðger danska stjórnin ikki føroyska borgaran verri, enn egna landsstýri fer við føroyska borgaranum í Klaksvík viðvíkjandi skattaprosentinum. Henda niðurgerðin av egnum borgara er meira landsskaðilig. – Hesi avgerð sita allir okkara landspolitikarar steindeyðir og hyggja at.

Síðani oktober 1992 hava okkara politikarar, hvørjir enn teir hava verið, latið seg passivt leitt í bandi við stuttum boði av dønum. – Sjálvstýris- og loysingarrópini tagnaðu!

Undirbrotligar politiskar leiðarar, sum ikki tora at seta dønum stólin fyri hurðina, men hæla síni egnu, er ikki teir, vit hava brúk fyri í løtuni.

Tað skal annað og meira til enn at siga »skál« og drekka sjampanju saman við dønum.

Jógvan við Keldu.

Politiskar viðmerkingar

Undirgrundin á vegamóti

Mánadagin hittast tveir politiskir leiðarar í Keypmannahavn. Annar er bretski uttanríkisráðharrin Douglas Hurd. Hin er Føroya løgmaður Edmund Joensen.

Samráðingar hava verið í mong ár um undirgrundarmarkið millum Føroyar og Bretland. Hesi seinastu árini hevur Árni Olafsson verið samráðingarleiðari, og væl hevur gingist á tann hátt, at tað hevur ikki verið so langt ímillum fundirnar sum frammanundan, og hóast alt er eisini stytri ímillum partarnar nú.

Løgmansferðir

Á tíðindunum í fjølmiðlunum skilti eg, at uttanríkisráðharrarnir og løgmaður vera einsamallir á fundi. Ongin embætismaður og ongin serfrøðingur skuldi við.

Hetta dámdi mær lítið, serliga havandi í huga tað úrslit, sum spurdist burtur úr 6. oktober 1992, tá ein løgmaður og ein varaløgmaður einsamallir samráddust við donsku stjórnina um framtíð Føroya uttan nakrar embætismannasamráðingar frammanundan og uttan nakra serkøna hjálp undir tingingunum.

Tí setti eg fram uppskot til samtyktar á tingi um, at løgmaður skuldi treyta sær, at umboð fyri føroysku/donsku samráðingarnevndina skuldi vera við á fundinum.

Undir 1. viðgerð týsdagin kom fram, at løgmaður verður ikki heilt einsamallur. Tveir embætismenn – Mogens Holm Pedersen, serkønur í føroyskum viðurskiftum í [illegible], og Trygvi Johansen á Vinnuskiftastovuni í Keypmannahavn – skula við.

Ikki nóg gott

Løgmaður var fornermaður um hetta uppskot. Hann segði, at tingmenn spældu sær við hesum álvarsmáli. Løgtingið skuldi ikki leggja honum lag á, og at teir báðir skuldu »bert« leggja síni politisku sjónarmið fram.

John Petersen úr Fólkaflokkinum var fullsamdur við mær í tí, at fundurin átti at verið betur fyrireikaður.

Jóannes Eidesgaard varaløgmaður var mestsum samdur eisini. Hann helt, at hóast teir báðir embætismenninir, sum skula við, eru dugnaligir til tey størv, teir røkja, er umboðanin ikki nóg góð.

Hann vísti, eins og eg, á, at onkur við serligum kunnleika til undirgrundarmálið átti at verið við. Var tað ikki onkur frá samráðingarnevndini, so átti tað at verið onkur í landsumsitingini, har fólk finst, sum er sera væl inni í hesum máli.

Undir altjóða dóm?

Í yvirskriftini havi eg nevnt, at undirgrundarmálið er á einum vegamóti. Tað er ikki bert løgmansfundurin mánadagin, sum fær meg at halda hetta.

Fyri løgtingsvalið sló onkur núverandi samgongumaður nevan í borðið og segði, at spurningurin um markið skuldi avgreiðast alt fyri eitt. Fekst ikki semja beinanvegin, skuldi málið leggjast fyri altjóða dómstólin í Haag.

Sum ketta upp úr høvdatrog kom so danski forsætisráðharrin herfyri og boðaði frá, at er ongin semja fingin innan árslok, skal málið leggjast fyri henda dómstól. Onki varð sagt um, hvør hevði givið honum heimild til at taka hesa avgjørdu støðu.

Meiningarnar eru ymiskar um spurningin at leggja málið fyri altjóða dómstólin. Tað er ógjørligt frammanundan at siga, hvussu dómurin verður. Og haraftrat er tað ein spurningur, um dómstólur skal avgera, um vit hava rætt ella ikki rætt til okkara lívsgrundarlag.

Havrættarkonventiónin

Eitt annað er so, at frá 1. august 1996 verða tveir altjóða dómstólar at velja ímillum. Tað er nevniliga soleiðis, at hóast lond fluttu fiskimarkið út á 200 fjórðingar fyri 18 árum síðani, kom altjóða havrættarkonventiónin, sum lógfestir hetta mark, ikki í gildi fyrr enn 16. november 1994. Tá høvdu 50 lond ratifiserað sáttmálan, sum er minstamark fyri, at hann kann koma í gildi.

Danmark – og harvið Føroyar – hava ikki ratifiserað konventiónina, sum tryggjar okkum altjóða lógfestan rætt til fiskimark og undirgrundarmark út á 200 fjórðingar, har nóg rúmsátt (minst 400 fjórðingar) er millum lond.

Tíverri ásetir konventiónin ikki, hvussu markið skal vera, har stytri er millum lond enn 400 fjórðingar. Tá skula strandalondini sjálvi semjast um bestu og rímiligastu loysn. Tí samráðast føroyingar/danir við bretar um markið.

Havrættarkonventiónin ásetir eisini, at ein altjóða dómstólur í havrættarmálum skal skipast, og hann skal hava sæti í Hamborg. Tað er hesin dómstólur, sum fer at virka 1. august næsta ár. Tvs. at bíða vit til ta tíð, kunna vit velja, antin málið skal fara til Haag ella Hamborgar.

Um tað yvirhøvur skal leggjast fyri ein altjóða dómstól.

Nevnd, atkvøða og Fólkaflokkur

Uppskotið um, at serfrøðingur skuldi verða við løgmanni á fundinum, fór í nevnd, og Helena Dam á Neystabø bar sum formaður so skjótt í bandi, at álitið varð lagt fram longu hósdagin. Bert Jógvan Durhuus tók undir við uppskotinum.

Meirilutin vísti á, at samráðingarnevndin og løgmaður hava í felag fyrireikað talupunktini hjá løgmanni, at talan er um ein óformligan fund, og at samráðingarnar millum embætismenn síðani skula halda fram.

Marknaðarnevndin hevur staðfest, at tað verður ikki víkið frá kravinum um eina miðlinjuloysn.

So mikið, so frægt. Við uppskotinum fingust so hesar upplýsingar á borðið.

Tað, sum fellur mær fyri bróstið, er tann støða, sum andstøðan á tingi tók. Miðflokkurin, sum er umboðaður av tí ultra reaktionera Tordi Niclasen og supersosialistinum Jenisi av Rana, gekk sum vant ímóti einum uppskoti frá Tjóðveldisflokkinum.

Fólkafloksmaðurin Bjarni Djurholm tók ikki somu støðu, sum partamaðurin John Petersen hevði tikið, ið jú tók undir við málinum til 1. viðgerð. Hann fór fyrst í part við samgonguni, síðani Tjóðveldisflokkinum og so aftur við samgonguni – sama dag. Her helt hann seg ikki til ta vanligu fólkafloksfilosofiina um, at í minsta lagi eitt samdøgur skal ganga ímillum, at flokkurin skiftir støðu.

Í tinginum vóru sostatt bert 6 atkvøður fyri. Tær fýra hjá Tjóðveldisflokkinum og tær báðar hjá Kristiliga Fólkaflokkinum. Tað skal hann eiga tøkk fyri.

Vit føroyingar krossa fingrar og biðja eftir, at teir báðir politisku leiðararnir á fundinum mánadagin »bert« fara at leggja síni politisku sjónarmið fram.

Finnbogi Ísakson.